

Mottagare
Regeringskansliet (Klimat- och
näringslivsdepartementet)

Vår handläggare
Johan Frank, 010-44 44 992

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Sändlista: se sista sidan

Er handläggare

Ert föregående datum
2026-02-19

Er beteckning
KN2026/00379

Remissvar av betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Yttrande

Fortifikationsverket har i innevarande års regleringsbrev i uppdrag av regeringen att analysera och redovisa vilka åtgärder, i form av exempelvis regelförenklningar, som skulle bidra till en skyndsam utbyggnad av den militära infrastrukturen. I myndighetens delredovisning (1751/2026) pekar Fortifikationsverket framför allt på miljölagstiftningen, främst vad gäller hantering av förorenade massor, vattenverksamhet och artskydd, som det enskilt mest tidspåverkande området för en snabb utbyggnad av det militära försvarets infrastruktur. Likaså identifierar Fortifikationsverket bland annat plan- och bygglagen (2010:900), främst vad gäller upprättande av planer och erhållande av bygglov, som ytterligare ett område med omfattande tidsutdräkt som påtagligt inverkar på en snabb utbyggnad av det militära försvarets infrastruktur.

Mot bakgrund av ovan lämnar Fortifikationsverket följande kommentarer.

Fortifikationsverket tillstyrker flera av utredningens förslag och alla ansatser som görs för att minska tidsåtgången. Fortifikationsverket bedömer dock att aktuella förslag kommer att få liten, eller marginell effekt på tidsåtgången vad gäller mål och ärenden enligt plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbalken (1998:808). För att få en reell minskad tidsåtgång i mark- och miljöärenden bedömer Fortifikationsverket att det förutom processuella regeländringar, även fordras regeländringar avseende materiella krav.

3.7.3 Ny instansordning för ärenden och mål enligt plan- och bygglagen

3.7.4 Ny instansordning för ärenden och mål enligt miljöbalken

Fortifikationsverket avstyrker utredningens förslag att länsstyrelsen tas bort i instansordningen för överklagandeärenden enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Fortifikationsverket instämmer i det särskilda yttrandet av experten Magnus Ahlstrand. För det fall länsstyrelsen tas bort från prövningsordningen kommer det att ankomma på domstolen att ansvara för handläggningen, vilket Fortifikationsverket menar inte kommer att minska tidsåtgången då domstolen saknar

förutsättningar att utföra utredningsarbetet på samma effektiva sätt som länsstyrelsen. Enligt Fortifikationsverket riskerar juristernas breda erfarenhet, djup och förståelse för frågornas komplexitet att gå förlorad för det fall länsstyrelsen tas bort i provningsordningen. Den marginella minskningen av handläggningstiden väger inte upp mot konsekvenserna av förlust av kompetens hos länsstyrelsen som helhet.

3.7.7 Mer samordnad reglering av när och hur mål som rör försvaret ska överlämnas till regeringen

Fortifikationsverket tillstyrker i huvudsak utredningens förslag, men avstyrker förslaget i den del som gör gällande att domstolen alltid vid överlämnande ska bifoga yttrande i ärendet. Fortifikationsverket menar att förslaget medför att ett ärende i praktiken prövas i ytterligare en instans (mark- och miljödomstolen) med omfattande tidsutdräkt som följd.

8 Detaljplaneprocessen

Fortifikationsverket delar utredningens resonemang att detaljplaneprocessen i stora delar är tidskrävande, kostnadsdrivande, oförutsägbar och otydlig. Fortifikationsverket tillstyrker utredningens förslag, men delar inte utredningens bedömning i avsnitt 8.7.7 att bestämmelserna om krav på utredning vid planläggning inte bör ändras. Ett uppdrag till Boverket är inte tillräckligt för att tydliggöra vilka utredningar som ska genomföras och till vilken detaljeringsgrad. Fortifikationsverket menar att kraven på utredningar vid planläggning behöver ses över, inte minst i ljuset av de senaste årens praxis från Mark- och miljööverdomstolen. Det fordras en noggrann genomlysning avseende de internationella kraven och vilka möjligheter som finns till undantag för byggande av infrastruktur för försvarsändamål. En sådan genomlysning bör också ta hänsyn till sådana undantag i såväl materiellt som processuellt hänseende tidigt i processen.

Övrigt

Fortifikationsverket anser att det är särskilt angeläget att skyndsamt införa utredningens förslag om avgifter för överklagande. Detta förslag har förutsättningar att ge omedelbar effekt avseende tidsåtgången.

Beslut

Yttrandet har beslutats av generaldirektör Maria Bredberg Pettersson. Verksamhetssamordnare Johan Frank har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har chefen för ledningsstaben Magnus Önnestig, chefsjurist Caroline Reuterskiöld Wall, gruppchef Julia Axman och t.f. stabschef Sofia Landstorp deltagit.

Elektronisk signatur

Handlingen är fastställd i Fortifikationsverkets elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem av:

Maria Bredberg Pettersson, Generaldirektör, 2026-05-07

Sändlista

*FA
JUR
Proj
UtVs*